

Dosarul nr. 2ra-665/19

Prima instanță: Judecătoria Hîncești sediul Ialoveni (jud. S. Bîcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Simciuc, I. Țurcan, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ana Zaharia, reprezentată de avocatul Sergiu Munteanu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anatoli Brailița, reprezentat de avocatul Mihaela Prepelița împotriva Anei Zaharia și Veronicăi Zaharia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Ana Zaharia, reprezentată de avocatul Sergiu Munteanu și menținută hotărârea din 1 august 2017 a Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 11 aprilie 2017, Anatoli Brailița, reprezentat de avocatul Mihaela Prepelița a depus cerere de chemare în judecată împotriva Anei Zaharia și Veronicăi Zaharia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 22 noiembrie 2016, a încheiat contractul de cesiune de creanță cu Marin Motricală, prin care ultimul având calitatea de cedent s-a obligat să cedeze dreptul său de creanță (încasare), iar dânsul având calitate de cesionar a preluat dreptul de creanță și a devenit noul creditor al Anei Zaharia și a fidejursorului Varonica Zaharia privind încasarea datoriei.

În condițiile contractului de cesiune de creanță, dânsul beneficiază de toate drepturile și accesoriile creanței, totodată a dobândit dreptul de a cere executarea obligației de la ambii pârâți, inclusiv prin acțiune în instanța de judecată.

În acest context, la 24 noiembrie 2016, a expediat la adresa Anei Zaharia o somație prin care a informat-o că potrivit contractului de cesiune de creanță din 22 noiembrie 2016 a devenit noul creditor și a cerut restituirea sumei datoriei de 700 de dolari SUA, a penalității în sumă de 126 de dolari SUA și 346 de dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere formată în baza unei datorii apărute între Ana Zaharia și Marin Motricală la 1 iulie 2013 în temeiul contractului de împrumut nr. 01/2013.

În aceeași zi, a expediat și la adresa Veronicăi Zaharia o somație prin care a informat-o că potrivit contractului de cesiune de creanță din 22 noiembrie 2016 a devenit noul creditor și a cerut de la fidejusalul Veronica Zaharia restituirea sumei datoriei de 700 de dolari SUA, a penalității în sumă de 252 de dolari SUA, conform pct. 2.1 (c) din contractul de fidejusiune și 346 de dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere conform art. 619 Cod civil formată în baza contractului de fidejusiune nr. 01f/2013 din 1 iulie 2013 prin care Veronica Zaharia s-a obligat față de Marin Motricală să răspundă solidar cu împrumutata Ana Zaharia pentru restituirea sumei împrumutului, a penalităților și a dobânzii de întârziere în baza contractului de împrumut nr. 01/2013 din 1 iulie 2013.

A relatat că la 1 iulie 2013, între împrumutătorul Marin Motricală și Ana Zaharia în calitate de împrumutat a fost încheiat contract de împrumut pe suma de 7150 de dolari SUA, cu restituirea în rate sau integral la discreția împrumutatului, cu achitarea integrală la data de 1 august 2013.

Totodată, potrivit pct. 8 din contractul de împrumut menționat este prevăzută penalitatea de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere, până la achitarea deplină a sumei restante.

Faptul primirii sumei de 7150 de dolari SUA se confirmă de Ana Zaharia prin recipisa scrisă și semnată de ea personal la 1 iulie 2013 și prin declarația dată de ea la aceeași dată.

Pentru garantarea executării contractului de împrumut, la 1 iulie 2013, cu nr. 01f/2013 a fost încheiat contract de fidejusiune prin care Veronica Zaharia s-a obligat să execute integral obligația debitoarei Ana Zaharia, în cazul nerambursării de către ea a datoriei integral, precum și a penalităților și a altor plăți.

A precizat că din suma datorată Ana Zaharia a achitat împrumutătorului la 26 mai 2014 suma de 6450 de dolari SUA, fapt confirmat de împrumutătorul Marin Motricală prin recipisă.

În continuare, Ana Zaharia nu a achitat nicio parte din datorie față de Marin Motricală și necătând la obligația asumată, nu și-a onorat angajamentul luat prin contractul de împrumut până în prezent, prin ce a încălcat flagrant prevederile obligațiilor asumate.

În scopul soluționării pe cale amiabilă a conflictului apărut, a adus la cunoștință părților despre comiterea încălcărilor prevederilor legale prin numeroase apeluri telefonice și discuții în particular prin care ambele au fost

informate despre necesitatea achitării sumelor împrumutate și a altor plăți, însă, nu au achitat benevol datoria.

În asemenea condiții, Marin Motricală i-a cedat dreptul său de creanță în baza contractului de cesiune de creanță din 22 noiembrie 2016.

Astfel, devenind noul creditor a expediat la adresa pârâtelor somații prin care a solicitat achitarea datoriei în termen de 7 zile, deși destinatarii au recepționat somațiile la 29 noiembrie 2016, nu au dat curs cerințelor solicitate.

La 3 aprilie 2017, suma datoriilor constituie 700 de dolari SUA - datorie la împrumut conform contractului de împrumut și a recipisei, 126 de dolari SUA - penalitate pentru 180 de zile calculată din data punerii debitorului în întârziere – 26 mai 2014 până la 26 noiembrie 2014 și 825 de dolari SUA - dobânda de întârziere din 2 august 2013 până la 3 aprilie 2017.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 8, 9, 11, 512, 514, 556-566, 572, 575, 585, 602 alin. (1), (2), 612, 618, 619, 867, 869, 871, 1156 Cod civil, art. 166, 167, 174, 177 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar de la Ana Zaharia și Veronica Zaharia în beneficiul lui a datoriei în sumă de 1651 de dolari SUA compusă din suma de 700 de dolari SUA cu titlu de datorie la împrumut, suma de 126 de dolari SUA – penalitate pentru 180 de zile și suma de 825 de dolari SUA – dobândă de întârziere conform prevederilor art. 619 Cod civil, precum și a cheltuielilor de judecată compuse din cheltuieli de asistență juridică și cheltuieli de achitare a taxei de stat la depunerea acțiunii.

Prin hotărârea din 1 august 2017 a Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată în mod solidar de la Ana Zaharia și Veronica Zaharia în beneficiul lui Anatoli Brailița suma de 1651 de dolari SUA (formată din suma 700 de dolari SUA cu titlu de datorie la împrumut, suma de 126 de dolari SUA cu titlu de penalitate, suma de 825 de dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere) sau echivalentul în lei conform cursului BNM la data executării hotărârii și cheltuielile de judecată în sumă de 6114 de lei (formate din suma de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, suma de 964 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 150 de lei cu titlu de cheltuieli pentru citarea publică a pârâților).

Prin decizia din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Ana Zaharia, reprezentată de avocatul Sergiu Munteanu și menținută hotărârea primei instanțe.

La 14 februarie 2019, Ana Zaharia, reprezentată de avocatul Sergiu Munteanu a declarat recurs împotriva deciziei din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a invocat că nu a cunoscut și nici nu a avut de unde să cunoască despre faptul înaintării acțiunii în judecată de către Anatoli Brailița, deoarece era plecată la muncă peste hotarele țării, careva dovadă despre informarea

ei nu există, fiind sigură că a achitat integral datoria, respectiv, nici nu avea de unde să existe o careva pretenție.

A menționat că a făcut cunoștință cu hotărârea din 1 august 2017 a Judecătorei Hîncești sediul Ialoveni la 9 ianuarie 2018 prin intermediul avocatului Sergiu Munteanu, care la 15 ianuarie 2018, a declarat apel solicitând și repunerea în termenul de declarare a apelului.

Astfel, prin încheierea din 4 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost confirmate alegațiile avocatului Sergiu Munteanu precum că dânsa din anul 2013 până în prezent se află peste hotarele Republicii Moldova, în toată această perioadă de timp fiind prezentă pe teritoriul țării doar în perioada 23 iulie 2017 – 23 august 2017, iar în acest timp nimeni nu i-a comunicat sub nicio formă despre hotărârea primei instanțe.

A evidențiat că pe parcursul examinării prezentei cauze, prima instanță, neavând citarea legală a ei și a Veronicăi Zaharia a dispus citarea publică a lor.

A considerat citarea publică ca fiind abuzivă și făcută cu rea voință, fiindcă Anatoli Brailița cunoștea sau putea cu ușurință să afle locul ei de aflare, nu a informat-o despre ședințele de judecată, iar instanța de judecată nu a întreprins toate căile de citare a ei.

Astfel, instanța urma să dispună citarea ei prin intermediul executorului judecătoresc care ar fi putut să aibă alt efect asupra înștiințării ei despre ședințele de judecată, or, rudele sale se află pe teritoriul statului.

La materialele dosarului este anexată o somație și avizul de primire a acesteia, nefiind clar de cine a fost semnat și care este legătura celui ce a primit scrisoarea cu destinatarul nemijlocit.

În acest context, a precizat că suntem în prezența de nesoluționare a litigiului pe cale amiabilă, or, procedura prealabilă de soluționare a litigiului este obligatorie, în caz contrar, instanța urma să scoată cererea de pe rol în conformitate cu art. 266, 267 CPC.

A remarcat că citarea publică a pârâtului are loc doar în cazul în care de către reclamant se dau asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul pârâtului.

Astfel, eroarea admisă de instanțele de judecată ierarhic inferioare reprezintă o încălcare grosolană a principiului contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, dar și a dreptului la un proces echitabil.

Din punct de vedere faptic instanțele de judecată ierarhic inferioare urmau să aprecieze critic următoarele momente:

- dacă a fost sau nu respectată procedura prealabilă de soluționare a litigiului pe cale amiabilă;
- dacă a fost respectată procedura de informare a debitorului despre cesionarea creanței către o terță persoană având în vedere că cesiunea nu este prevăzută expres în contractul de împrumut, dânsa nefiind pe teritoriul țării;

- dacă putea fi înaintată în genere acțiunea față de fidejutor atât timp cât o atare prevedere nu este în contractul de împrumut pe care îl garantează, iar Codul civil prevede că fidejusiunea este obligația garantului (fidejursorul) asumată în folosul unui creditor, în cazul nostru intervenind un terț, față de care fidejursorul nu a garantat, iar instanța obligă la executarea obligațiilor față de un terț;
- de ce pe recipisa dată de ea lui Marin Motricală, care este anexată la dosar, mai jos, unilateral, fără a fi semnătura împrumutatului, este scris că la data de 26 mai 2014 a primit suma de 6450 de dolari SUA, răspunsul fiind simplu - cu scopul de a induce în eroare instanța și a nu pierde termenul de prescripție pentru înaintarea acțiunii, deoarece dânsa a întors anterior banii și deține o recipisă în acest sens.

A menționat că toate circumstanțele de fapt urmau a fi invocate în prima instanță cu trimiterea la rejudecare a cauzei, iar instanța de apel a lipsit-o de o astfel de posibilitate respingând cerința de transmitere a cauzei la rejudecare, or, atât invocarea termenului de prescripție, cât și acțiunea reconvențională se înaintează până la începerea dezbaterilor judiciare, dânsa fiind lipsită de drepturile sale constituționale.

Totodată, în proces urmează a fi atrase și terțe persoane care au primit de la ea bani în contul stingerii datoriei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 10 decembrie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 127), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 14 februarie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către

instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ana Zaharia, reprezentată de avocatul Sergiu Munteanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Este de menționat că nici argumentul invocat în recurs de către Ana Zaharia precum că nu a cunoscut și nici nu a avut de unde să cunoască despre faptul înaintării acțiunii în judecată de către Anatoli Brailița, deoarece era plecată la muncă peste hotarele țării, iar o careva dovadă despre informarea ei cu privire la examinarea cauzei nu există, la fel nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin prisma dispozițiilor art. 388 alin. (1) lit. b) CPC, care prevăd că hotărârea primei instanțe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost judecată de instanță în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Ana Zaharia a fost citată legal pentru ședința de judecată stabilită pentru data de 22 iunie 2017, corespondența fiind restituită cu mențiunea „plecat”, ulterior aceasta fiind citată în mod public pentru ședința de judecată stabilită pentru data de 20 iulie 2017, iar conform art. 108 alin. (1) CPC, publicarea în presă se consideră ca citare legală (f. d. 39, 47).

Mai mult, Ana Zaharia, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Sergiu Munteanu și-a valorificat dreptul său de a contesta cu apel hotărârea din 1 august 2017 a Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni, astfel, în instanța de apel, unde se consideră prelungirea examinării cauzei în fond, dânsa nu a fost lipsită de posibilitatea de a prezenta probe noi în confirmarea poziției sale.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile

trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ana Zaharia, reprezentată de avocatul Sergiu Munteanu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ana Zaharia, reprezentată de avocatul Sergiu Munteanu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Ana Zaharia, reprezentată de avocatul Sergiu Munteanu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari